

חיים בלבבות

מיזם הנצחה לכבוד מאה וארבעים שנה לעיר ראשון - לציון

לזכר הבנים שנפלו בלבנון במערכה ברצועת הבטחון בלבנון

סמל ראשון

אסף (אסי) אבני

בן עטרה ונסים

חטיבת גולני

נפל ביום ב' באלול תשנ"ג (19.08.1993)

בן 20 בנופלו

מקום מנוחתו בית העלמין הצבאי ראשון לציון

תקופת ילדותו ונעוריו

אסף, או בשם כינויו – אסי, נולד ביום כ"ו באב תשל"ג (24.8.1973) בבאר - שבע.

בהיותו הבן הבכור במשפחתו, הוא דאג תמיד לאחיותיו ולאחיו הקטנים ממנו.

הוא החל את לימודיו בבית-הספר "בארי" בבאר שבע.

בהיותו בן אחת עשרה, משפחתו עברה להתגורר בראשון לציון, ושם הוא למד בבית-

הספר "עין הקורא". גם בראשון הוא רכש לעצמו חברים חדשים במהרה, עם חלקם

נשאר בקשר עד יומו האחרון.

אסי היה ילד חברותי ושובב, תמיד מוקף בחברים ותמיד במרכז העניינים.

הוא למד בחטיבת הביניים "דורות בראשון לציון, לאחר מכן המשיך ללמוד

ב"גימנסיה הריאלית", ולבסוף סיים את לימודיו בתיכון "אנקורי" בתל - אביב.

בהיותו בן ארבע עשרה, הוא הכיר את מיכל והיא הייתה חברתו במשך מספר שנים.

תחביביו

אסי אהב מאוד בעלי חיים,

ובייחוד אהב את כלבת

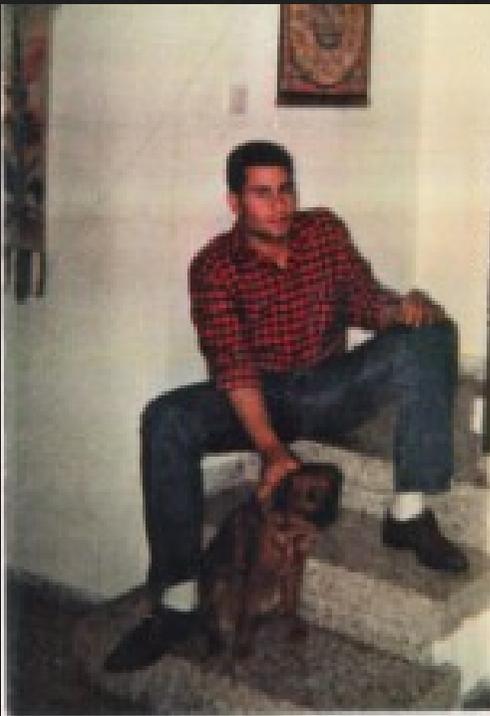
המשפחה – שינה.

כמו כן, הוא עסק רבות בספורט, בעיקר בקראטה, ועמד לקבל חגורה שחורה.

הוא קרא לה
דוגמנית שלי...

תמיד אומרים שהכלב הוא ידידו הטוב ביותר של האדם .
בין שילה - הכלבה ואסף נקשר קשר מיוחד , לא קשר של
טיפול מסור או של להוריד את הכלבה בבוקר - הם היו
קשורים בלב .

שירותו הצבאי

אסי התגייס לצה"ל בסוף נובמבר 1991. הוא הכין את עצמו

לקראת הגיוס ושיפר את כושרו הגופני. הוא שירת בגולני

בגדוד "ברק", וגולני היה כל עולמו. חבריו בצבא מספרים

שמעולם לא קיטר ותמיד היה מוכן לעזור לאחרים. בין חבריו

ליחידה נודע אסף כאמיץ, חזק, מלא מרץ, חדור מוטיבציה

והתלהבות - המוביל של הפלוגה, לכן גם קיבל את הפק"ל הכבד ביותר- מרגמה.

עמוף מולט, מדיס היחידה: "בגיוס עלינו יחד לאוטובוס הוא לא חיה בין אלה ששותקים, חסירות שלנו נפלה בדיוק בחורף הקשה, בנובמבר 91, היינו באותה הפלוגה, כל המלטים התוקים, אלה שלא נשברים. התאחדו יחד, הוא היה המוביל, מכל מחלקה בחר את החוק ביותר שיקבל בסקיל גם מרגמה ששוקלת 52 ק"ג. הוא נחשב לבריא וחזק זה שקיבל את זה. כשחזר מקורס סמלים עלינו יחד לסי שמוכיל לבקעה. היה לו הרבה מרץ והתלהבות לשרת במרצב. כשהיינו בשכם הוא לא רצה ללכת הביתה. באחת מהחופשות שלו הוא הביא את הביתה דגל אש"ף.

"הוא היה תופס הרבה זורקי אבנים, במיוחד צעירים, אחרי מבוגרים וילדים הוא לא היה חדף, אבל לצעירים אמר שמגיע להם. הערצתי את אומץ הלב שלו. בכל הפעילות, ביחד בתקופה של שכם, זרקו עלינו אבנים בכמות רצינית, כולנו רצנו לתפוס מחסה והוא המשיך לרוץ אחרי זורקי האבנים. המפקד צעק לו לחזור, רק כשנשמעה פקודה חד משמעית אסי חזר."

איתי (15), אחי של אסף: "היינו כמו חברים, הוא החזיק אותי קצר שאני לא אעשה יותר מדי שטרות. כל פעם שהיה חוזר שישי שבת היה לוקח אותי לטייל, אפילו אם היה לו קצת כסף הוא היה מבזבז את זה על מתנות לי לאמא ולסבתא, על הצבא אף פעם הוא לא דיבר איתי, אבל לפי הדיבור שלו שמעתי שהוא אוהב את הצבא."

ליטור דהאן (19): "חברתו של אסף, חיילת בגולני: "קבענו לצאת בשבת עם כמה חזות ולתנוג את יום והולדת שלו. הוא אהב פאבים שקטים כששאלתי אותו איזה מתנה הוא רוצה ליום ההולדת, הוא לא רצה להגיד, הוא התבייש בקטע הזה. כשהוא אהב הוא נתן את כל הנשמה, אף פעם הוא לא התלונן שקשה לו, כמובן שזה לא היה נכון כל הזמן הוא היה אומר לאמא שלו אל תדאגי אני שוטף כלים בצבא."

אסי שמר על קשר עם חבריו מן היחידה גם כשיצא לחופשות. עם זאת, שמר גם על הקשר עם חבריו מילדות. למרות שירותו בגולני, הקפיד גם על קשרים חמים והדוקים עם אחיו ואחותו ובחופשות הם הרבו לצאת לבלות ולטייל ביחד.

בסיום הטירונות הוא עבר קורס מ"כים, ולאחר מכן קורס סמלים. בתחילה שירת כמ"כ טירונים, אבל כאשר היחידה שלו עלתה ללבנון, ביקש לעלות עם חבריו לשרת בקו "היכן שמתרחשת הפעילות האמיתית".

יום נפילתו

בשבוע השלישי לשהייתו בלבנון, התנדב אסי לצאת

לפעילות מבצעית - 36 שעות מארב לחיזבאללה בשטח

לבנון. ביום ב' באלול תשנ"ג (19.8.1993), חמישה ימים

לפני שמלאו לו עשרים, נהרג כאשר הוא וחבריו הקרובים

עלו על מטען צד, עת היו בדרכם חזרה אל המוצב.

לאחר מותו, הוא הועלה לדרגת סמל ראשון.

הוא השאיר אחריו הורים, ארבע אחיות - נעמה, דנה,

עמית ורונה ושני אחים - איתי ומתן-אסי, הקרוי על שמו.

"היה פיצוץ אדיר. שמעתי צעקות נוראיות" - כך תיאר אחד הפצועים את יום מטעני הצד ברצועת הבטחון בו נהרגו שמונה חיילים ונפצעו שלושה

מאת יהודה גורן ויונתן הללי

ילטנות ביקר התחלנו להתקפל, ואחרי 150*100 מטר של צעידה, היה פיצוץ אדיר. שמעתי צעקות נוראיות של מצוענים. הגיע המסוק ושינה אותנו. לא היו מחבלים ולא היה זרז לעברית - כך, בקור רוח, תיאר את מול סמל אירי קרמר את מה שאירע עם התפוצצות מיטען הצד, אתמול בבוקר, בה נהרגו שבעה חיילי צה"ל, רשנים נפצעו. בהתפוצצות מיטען נוסף, אתמול אחר הצהריים, נהרג חייל צה"ל שמיני ואחר נפצע. כל החיילים הפגועים סופלו במקום ופוננו מאוחר יותר לבית החולים רמב"ם בחיפה. הכוח שנפגע אחר הצהריים היה בסריקות אחר המחבלים שהניחו את המטען הקטלני מהבוקר.

■ תחקיר עצוב

התחקיר הראשוני של האסון, אתמול במיפקדת העוצבה הצפונית בכירינת, בנוכחות ראש הממשלה, היה העצוב, הקשה והמרכז ביותר מאז תחקיר אסון הספארי, בינואר 1988. מול יצחק רבין, הרמטכ"ל, אהרן ברק וסני נה, האלוף אמנון שהק, אלוף פיקוד הצפון, יצחק מרדכי והמזכירים הצבאיים, עמדו, טרוכי עיניים ומגודלי זיפי זקן, חיילי גולני, אלה שלא נפגעו. קרוב לשעתיים נמשך התחקיר. עלה ממנו, כי ככל הנראה היה מיטען החבלה גדול במיוחד והונח בימים האחרונים. הוא היה מודבק, כך נראה, גם פמוקסים. המטען - או המטענים - הפעלו באמצעות תיל, שאחד הדיילים הוזר אותו.

"איברנו שבעה לוחמים מגולני", אמר אלוף פיקוד הצפון. "מרביר באחד האירועים הקשים שקרו באזור הביטחון. החיילים החלו את הפעילות כלילה ופעלו בחשיכה". בהתייחסו למספר הגדול של הנפגעים, אמר אלוף מרדכי כי הסיבה היא גודל המטען. החיילים נעו בצפיפות, אמר, משום שהלילה היה חשוך, והחיילים הלכו בצפיפות גדולה וזרזו את מאשר ביום, כדי לאפשר בושר פעולה וזרזו. גובה השימות הכוח, הוסיף האלוף, תוכננו מראש. זהו סוג משימות שבוצעו כבר בעבר. אלוף פיקוד הצפון אמר כי אירגון חיובאלי לה לקח אחריות על הפיגוע.

בית החולים נערך מייד בהיערכות חירום ועבר לכוננות גבוהה. המידע הראשוני ריכר על יותר מחמישה פצועים. עוד לפני שנת המסוק, כבר התסקמו במינחת רופאים וחברי שים, שוטרים וחיילים.

מייד אחרי נחיתת המסוק, הגיעו למקום ארבע ניירות חבלה. על חלק מהנופות, התברר, היתה עדיין תחמושת, והיה חשש שהיא תתפוצץ. הליך פינוי נמשך קרוב לשעתיים, כשהכל נעשה באיסוף ונזהירות.

■ "מתי כבר יפיקו לקחים?"

במקביל לפינוי הנופות פונו הפצועים לחי"דר המיון. אחרי טיפול ראשוני בחדר הלב, הם הועברו לצילומי רנטגן. רב"ט אודי דהן הועבר לחדר ניתוח, שם הוצאו מכתפי רסיסים, וזוה נותח בורועו. בשעות אחר הצהריים הורע מצבו. הוא החל מרדם, והוכנס שוב לחדר ניתוח. אי רי קימר הועבר למחלקת פלסטיקה, כשמצבו קל. בשעות הערב הוכנס לניתוח בכף ידו.

בשעות אחר הצהריים

התפוצץ מיטען צד נוסף.

חייל צה"ל שמוני נהרג,

ואחד נפצע. הכוח

שנפגע אחר הצהריים

היה בסריקות אחר

המחבלים שהניחו את

המיטען הקטלני מהבוקר

שלוש שעות בלבד אחרי שנקלטו הפצועים בבית החולים, כבר הגיעו למקום בני המסיפי חות, חברים ליחידה, חברים שלא במדים ורבים אחרים. שלום דהן, אביו של אודי, לא חיכה עוד שבנו ייצא מחדר הניתוח: "כל הזמן אומרים לנו 'צפיק לקחים', אמר. 'מתי הם יפיקו כבר לקחים?'"

הספדים

מפקדיו של אסף ציינו:

היה "לוחם בגופו וברוחו, בנאמנות, במסירות ובמוטיבציה אין קץ. מתנדב ברגעים הקלים והקשים. שופע טוב לב. חבר אמיתי, אהוד על חבריו."

בספר מחזור של החיילים, שהיו טירונים של אסף בפלוגת "מסלול" של חודש מרס 1993, כתבו החיילים:

"תמיד הערצנו את הקשיחות שלך, שהתמזגה עם חוש ההומור שלך. תמיד ידעת להקשיב ולעזור. היית מפקד שיודע לעמוד על שלו ולהשיג מה שהוא רוצה. הערכנו אותך, כי ידענו שגם כשקשה, תמיד ממשיכים. ראינו זאת במסעות שהיו למחלקה - למרות שבירי ההליכה ושאר הבעיות, עשית אתנו את כל המסעות, דחפת ועזרת לכולם."

לשבת אבני היקפהו

ביום אלו בלחן שבו דם ישראל מרכין ראשו לזכר (ויסוף)
 ומאידך מרים ראשו בגאווה לדצמאוי ישראל
 מרכינים אנו ראשנו לזכר (ויסוף) הפלוגה, הם גאווה וזכרון כמינו
 והמשך בדרך בה יקיימו האנו, ובאמונים אנו שרובים היו הם שמשך
 אנו ברכים.
 אהם שאלהם אה יקיימו, אהם (סוף) אלמך האלופים וקיום דצמאוי הם
 אהיו יהיו (ויסוף) באיבנו, בקרבנו ובכרכים (אלף) אלהיו והמשך אה
 קיום דצמאוי הם והלפניה.

נצנו ואל סוף לא נשנה
 כי היה הוא אהם המשך גזולה אהם
 אהם אהינו שמשך באן ביננו אהם.

מרכינים ראשנו לזכר
 ומאליהם המשך דצמאוינו

המשך אהם
 אהם המשך

לאסי

עובת אותנו מוקדם מדי, אפילו לא הספקנו להכיר אותך כמו שצריך.
 לא נשכח את הלילה ההוא ב 902, בו אתה וקוטר הערתם, אותנו בשעה 04.30 לפנות בוקר
 (כמובן בהקפצה) בעוד אנחנו שואלים, חצי "מעולפים" - "מה הם רוצים מאיתנו לעזאזל???"
 הודעתם לנו שאתם עוובים את הפלוגה.

רצית להגיע לרובאית - להיות לוחם...כשתעלו לגדוד ותראו את הרובאית - אז תבינו אותי
 אמרת...
 כבר באותו יום ראינו אותך בעצרת בעמח, זה היה כל כך שונה לקרוא לך "אסי" במקום
 "המפקד" או "המפקד של צוות 6", פתאום מגלים שמפקד הוא ילד בדיוק כמוך.

לא נשכח את הימים היפים שעברנו יחד ב"בוק"
 תמיד הערצנו את הקשיחות שלך שהתמוגה עם חוש ההומור שלך. תמיד ידעת להקשיב ולעזור,
 כמעט תמיד נפרדת ע"י המשפט המפורסם "קטן עליך..."
 היית מפקד שיודע לעמוד על שלו ולהשיג מה שהוא רוצה.
 הערכנו אותך כי ידענו שגם כשקשה תמיד ממשיכים וראינו את זה במסעות שהיו למחלקה -
 למרות שבדי ההליכה ושאר הבעיות, עשית איתנו את כל המסעות, דחפת ועזרת לכולם

ואז יום אחד באה הבשורה המרה.
 לא ידענו איך להתמודד עם זה.

לבסוף הבנו שחייבים להמשיך הלאה, כי ככה גם אתה היית עושה.
 לעולם לא נשכח אותך אסי - תמיד תהיה איתנו.

ת.נ.צ.ב.ה.

מחלקה 2 ופלוגה א'
 גולני 12

דברים שכתב יאיר לפיד על הנופלים באותו אירוע:

ההחמצה

יאיר לפיד

צר, הם לא יהיו שם.

הם לא ינעצו טלכארט קתל לסלפון אפור, ולא יודיעו שיגיעו. ולא יודיעו שלא. הם לא יסקרו שהכל בסדר, שלא צריך כלום, שיש להם מספיק כסף, תודה אמא. בשבת, מתוך הרגל, ישאירו להם את המפתחות של המכונית. אבל הם לא יהיו שם. הם לא ישתחררו. עד עולם ילכשו את מדי האבן המרובעים שלהם. תמיד ישארו סמל ראשון אסף, סמל ראשון ניר, סמל ראשון גולן, סגן אייל, סמל ראשון צחי, סמל ראשון אבני, סמל ראשון ארי, רב סמל בכיר ראחל, סגן אבי. הגדוד שלהם יגיע לבקום, יחזיר ציוד, יקבל תעודה וטפיחה. והם לא יהיו שם.

הם לא ילמדו. לא בפקולטה של החיים, לא בישר-בה, לא באוניברסיטה. "מאה שנות ברירות" יישאר תמיד פתוח בעמוד 120. בית"ר ירושלים לנצח תהיה אלופת המדינה. התקליט הבא של פוליקר לא ייצא עד קץ הדורות כולם. כל כך הרבה דברים עוד יש להם לרעות, כעיקר על עצמם, אבל הם לא יהיו שם. כשהם מתים, אנחנו תמיד כותבים מי היו. אבל הכאב האמיתי, הוא בגלל מי שכבר לא יהיו.

הם לא יגיעו לקינצרט הגדול של האהבה. הם למדו את המילים והצלילים מקסטות שתיקות, שהתגלגלו לו שוב ושוב בטייפים עיוסים. אבל כשהלהקה תעז לה לבמה, האורות יידלקו, הנערות רכות שיער יזקו סו צוואר יזניח לבן, הם לא יהיו שם. הם לא יגידו לה, "אני אוהב אותך". שוב ושוב תירגלו את המילים, בחסיון הלילה, מול מראות שברות בשירותים צבאיים מדיפי ליזול. הם בתרו חולי-צה, שיפשו את הג'ינס, הניחו תמונת מחזור מתחת לכר. אבל מישו אתר כבר יגיד לה את המילים. הם לא יהיו שם.

הם לא יתחננו לעולם. לא יהיו להם ילדים. כשי תשמע צווחת החיים הראשונה, הם לא יהיו שם. הם לא יסעו לטיול הארוך אל המדבר הצהוב. חבלי הסנפלינג הגמישים כנחשים לא יגולגלו אל תא המטען. המרורה לא תודלק. גיסרת העץ המעוטרת בסטיקרים לא תשלף, ואף אחד לא ישכח את הבית השני. וכשיתגלגל סמפון פתאומי לאורך נסיק

"הם לא ישתחררו. עד עולם ילכשו את מדי האבן המרובעים שלהם. תמיד יישארו סגן אייל לוי, סמל ראשון אסף אבני, סמל ראשון צחי דאלי, סמל ראשון ארי וידל, סמל ראשון ניר זלאיט, סמל ראשון גולן חזן, סמל ראשון אסף טנובוים. הגדוד שלהם יגיע לבקום, יחזיר ציוד, יקבל תעודה וטפיחה, והם לא יהיו שם."

אימו ספרה לו:

"אסי שלי,

יום נושא יום, כאב וגעגוע,

מסרבת להאמין והלב שבור, שסוע.

חלל הותרת בני, ריקנות בלתי מובנת.

לאן מיהרת ילדי שלי, לאן אצה לך הדרך?

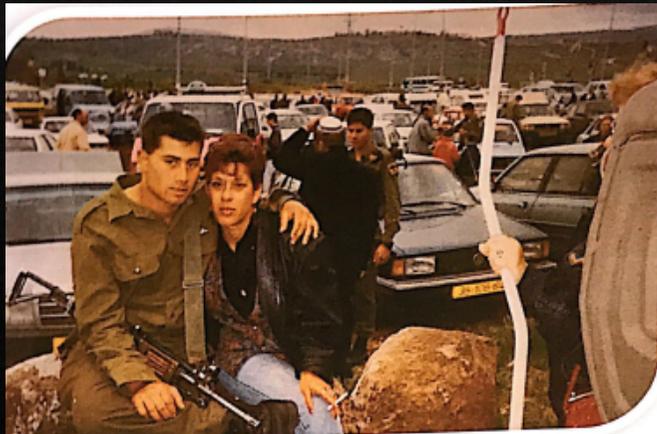
השעון עמד מלכת והזמן כאן נעצר.

ואתה, ילדי שלי, לעד תישאר במדים – חייל!

אחכה לך תמיד, עד שניפגע,

אחבק אותך חזק ושוב לא ניפרד".

אסי שלי.
יום נושא יום, כאב וגעגוע,
מסרבת להאמין והלב שבור שסוע.
חלל הותרת בני, ריקנות בלתי מובנת.
לאן מיהרת ילדי שלי, לאן אצה לך הדרך?
השעון עמד מלכת והזמן כאן נעצר.
ואתה ילדי שלי, לעד תישאר במדים – חייל!
אחכה לך תמיד, עד שניפגע
אחבק אותך חזק ושוב לא ניפרד.
אלה

נעמה אחותו סופדת לו:

ושפספסו את אבילותך בעקב אותך שם, אני ככל לא אנהיג לנהיג שם
כל פעם שאני כותב את הישג שלי, מביט על הקבר, עומדת בי בצביונה,
הרי זה ממש עונשך לי, ואכילת ימך, כיוון סבט ושונקל את סבתא
אונגה, שאתה לא נחשפת אנוש צברו ותחיש יפעת איוק לבאת מאצבתי
בעיקר נצבות התינוק הנצח שלי, אך הפעם החיוק לא עלר מאתה
שוכה שם ונעלם נחשק האג, אבל איוק? אעק אגשש ענישק האג
ולאו מחכות עק יותב ביאי שישי ונעק לאאוא שוכה אין צנוק לשלוח תקלות
אני יועצת שתגיע תענה איתך, אבל אני כיצה איתך, פה ואכשו!!!
אני כיצה עשאת בך, שהיחי את הריח הריח שלי, ולנסות איתך, עקק את אבא,
והקול שלי, נשאתי שונכות אונל אני מאעק כצמות עלי צעמי, איז אני מתעקק ומנסו
עמסל נצבת הקול שלי ונצלת.
אתה יועס שאל פעם לא נאית אתך תוכה? אכס!
עכבות כאת לא מושה.
תחיש אונק שלי שמוכה. הוא לא לבד, וזה מה שאני רוצה
ש"ק עבר!!!
(נעמה)

אזי!
רבות עבדי עק הרהר דהריו, אונל לא היסקתי.
רבות עניק עק שהתעברק ואז שהלכת לבוא.
רבות עניק עק שהחלצה הכאת וסר אליך.
ושונקל אונשק עק אכן.
אונגה נשקבאק לי השיחות אונשק יפצת שלאו התכוונת
אונגה אוק ששונקל עלי ולא נתב לאל אונשק עונתקה.
מאיע התכונת שיש לי את עניק וחיות ככה אונקלנה
שעניק געושים עם יועים.
אתה מסמ לא יועס אונל, אונגה את הנשקות שלאו היגי שישי
ואוק שכתקל על האונל שיופצת שמוכה.
אכס את התיח חטוב שכתת עניק עק, שכתת עניק עק
כמה אני אונקת אונק, נשאת אונקת אונק, ואם לא אונקת
עק עק עניק, אני מקונב אונק שלאו לי, ששית לתמיח, כנו
שהתמיחתי אונק עק, ושיקה נשאת התיח.
אונקת! כמה אני נשאתת על כר, כמה אני כוכה אונקת
את הישג אונקת ואני יועצת שמתים כה לא יקרה
ושפספסו את אבילותך בעקב אותך שם, אני ככל לא אנהיג לנהיג שם

"... תמיד ידעת איך לצאת ממצבים בעיקר בזכות החיוך הנצחי שלך..."

ואתה שוכב שם והעולם ממשיך הלאה, אבל איך? ..."

דרכי הנצחתו

בית יד לבנים ראשון לציון

אתר הנצחה ומוזיאון חטיבת גולני צומח גולני

קיר זיכרון לחללי בית ספר דורות ראשון לציון

אנדרטה לזכר בני העיר שנפלו במערכות ישראל ראשון לציון

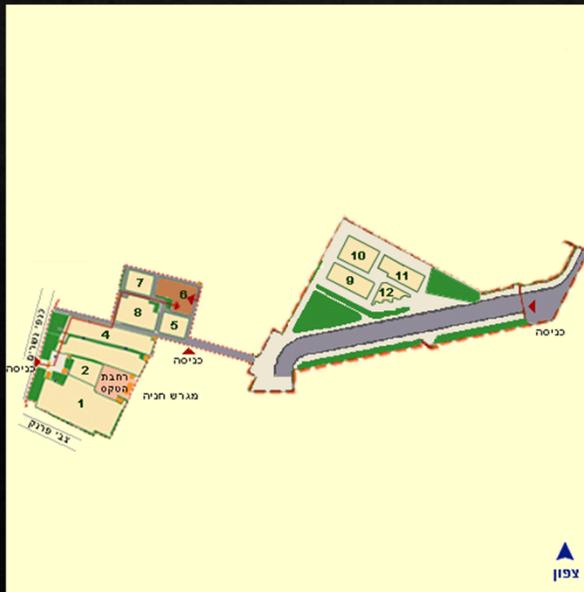
מקום קבורתו

מקום מנוחתו בית העלמין הצבאי ראשון לציון

חלקה: 6

שורה: 4

קבר: 1

יהי זכרו ברוך

בנימה אישית

בעבודת חקר זו הכרנו את סיפורו חייו ודמותו של אסף (אסי) אבני ז"ל.

לאורך העבודה הרגשנו את האחוה והחברות שהייתה בין הלוחמים בגדוד. התרגשנו

מאוד מההספדים הרבים שנכתבו עליו ולזכרו על ידי ההורים והחברים, וגילינו עד

כמה גדול הכאב שהשאיר אחריו בקרב בני משפחתו וחבריו.

אסף היה סמל לאדם שהיה מוכן להקריב עצמו והתעקש לצאת לאזור הלחימה, על

אף הסיכון הכרוך בכך, וכל זאת כדי להבטיח את עתידנו ועתיד מולדתו. אנו, רגע

לפני גיוסנו, מבינים את חשיבות בחירתו ומודים לו על כך.

תהיה נשמתו צרורה בצרור החיים, יהי זכרו ברוך.

אילו עודנו היה בחיים...

אסף ז"ל אהב מאוד את כלבתו שינה, היה ביניהם קשר מיוחד במינו, ולכן בחרנו לקחת אותו לגינת הכלבים ברביבים. בגינה זו יוכל אסף לשלב את אהבתו לכלבים

בכלל ולשינה בפרט יחד עם אהבתו לספורט – יוכל לבצע פעילות ספורטיבית עם כלבתו האהובה, לרוץ איתה ברחבי הגינה ולשחק איתה במתקנים השונים.

כתבו וערכו:

עידן אברמוב

אפיק חיים

דניס אלבין

מקיף ז' – תיכון "רביבים"

שנת הפקת המצגת: תשפ"ב - 2022

מקורות

<https://rishonlezion.gal-ed.co.il/Web/He/WarsVictims/GalleryNofel/Default.aspx?ID=27313&connect=59196>

https://www.izkor.gov.il/%D7%90%D7%A1%D7%A3%20%D7%90%D7%91%D7%A0%D7%99/en_9095aa02796cc110b6240210fcc5f9b0

<https://modiin.gal-ed.co.il/Web/He/WarsVictims/GalleryNofel/Default.aspx?ID=27313&connect=59196>

https://golani.gal-ed.co.il/Tik/%d7%90%d7%91%d7%a0%d7%99_%d7%90%d7%a1%d7%a3.pdf